

LITURGICKÉ POTŘEBY

Ahoj kamarádi,
zdravím vás v nejkrásnější době, v době vánoční. Máme liturgickou barvu bílou, ale v kostelech je zima, co?:-)

1

1. V kostele se často můžeme setkat s **MONSTRANCÍ**. Je to většinou ozdobná „schránka“ na velkou proměněnou hostii – Pána Ježíše. Používá se k vystavování a k žehnání – adoraci, průvodu na Boží tělo apod. Při samotné mši svaté se nepoužívá a v průvodu ji nemůže nést ministrant, pouze kněz.

MONSTRANCE má nejčastěji tvar slunce. Myslíš, že je to náhoda?

Proč má právě tvar sluníčka? Slunce je středem, kolem kterého se otáčí naše Země. Bez Slunce by nebyl na Zemi život. Středem našeho života je Bůh, to On je naším sluníčkem, bez kterého by náš život nebyl možný.

2

PYXIDA – to je schránka, ve které se ve svatostánku uchovává velká proměněná hostie do monstrance.

3

Ferdo, ty už toho znáš víc než já, tak co ses ještě naučil na dnešní ministrantské schůzce?

Mami, víš, jak jsme si v neděli mysleli, že jsou na mši svaté dva kněží. Ten druhý nebyl kněz, ale jáhen. Ten nosí štolu našikmo nebo si na štolu ještě obléká **DALMATIKU**.

4

A maminečko, víš o tom, že jsou **dva druhy ORNÁTŮ? BAROKNÍ a GOTICKÝ.**

Gotický se používá především a barokní se užíval spíš dříve, ale někteří kněží ho používají i dnes.

Barokní ornát

To jsem ráda, že to vím, už zase jsem o něco chytřejší. Díky, Ferdo, žes mě poučil.

Gotický ornát

5

Ferdo, a co budete brát příště?

Příště si to zopakujeme, jestli si to moji kamarádi zapamatovali.

Ferda Kuliferda

HROZBA,

NEBO

NADĚJE?

V předminulém vydání časopisu jsme se zabývali tématem **umělé inteligence, která může velmi významně ovlivnit náš všední život. S tím se ozývají také hlasy varující před strojovou inteligencí a jakousi hrozcí vzbourou mozků, která může ohrozit vládu člověka nad světem, či snad dokonce samo lidské bytí. Je tato hrozba reálná, nebo se stále jedná spíše o nápady z vědecko-fantastické literatury?**

Slovo inteligence vychází z latinského rozlišovat a tato schopnost je skutečně jednou ze zásadních vlastností každé inteligence, která je vedle vůle a paměti jednou ze tří základních vlastností lidského myšlení. Samotná inteligence dokáže zvažovat různé možnosti, nacházet nejlepší řešení, ale bez vůle není schopná tato řešení realizovat.

Klíčovou součástí myšlení, v němž inteligence hraje důležitou roli, je učení. Samozřejmě při něm zapojujeme i paměť, ale pouze inteligence nám vybere, co je důležité, a pomůže při vytváření tzv. mentálních map usnadňujících zapamatování. Schopnost učení, respektive strojového učení, je podstatnou součástí umělé inteligence. O lidech, kteří si toho hodně pamatují a kteří dokáží naučené věci tvořivě spojovat, mluvíme jako

o chytrých, inteligentních. Stejně tak hodnotíme i „inteligenci“ umělé inteligence, podle schopnosti používat naučené poznatky a nacházet mezi nimi nové souvislosti. A právě ve strojovém učení leží jádro problému a obavy z masivního nasazení umělé inteligence. Ačkoliv je strojové učení vymyšleno a naprogramováno člověkem, nevíme přesně, na jakém základě se systém něco naučil a na čem jsou jeho rozhodnutí založena. Strojové učení je pro nás černou skříňkou, nevíme, jak funguje uvnitř, nemůžeme se jako u normálního programu podívat „dovnitř“ a zjistit, jak dochází k jednotlivým rozhodnutím. Navíc nemůžeme umělou inteligenci ani kontrolovat, neboť naprogramované je pouze to, jak se učí, nikoliv, jak se rozhoduje.

Jako příklad si můžeme uvést schopnost umělé inteligence rozpoznávat lidskou tvář. Strojovému učení byly předloženy miliony tváří, dokud se systém nenaučil na neznámé fotografie nalézt lidskou tvář. To je samozřejmě výborná schopnost, která se už dnes aktivně používá třeba na sjezdovkách. Ale způsob, jakým umělá inteligence rozliší tvář člověka od tváře domácího mazlíčka, neznáme a podle dnešních metod ani nemáme šanci poznat. Pokud se splete systém na hlídání permanentek na sjezdovce, tak se maximálně naučené věci tvořivě spojovat, mluvíme jako

například k ostraze vojenských objektů, může dojít k tragickému přehmatu, kterému nedáme schopni zabránit. A v tom spočívají obavy lidí, jako je Elon Musk, který tvrdí, že umělá inteligence je v současné době největší hrozbou pro lidstvo, neboť může vyvolat válku. A to nikoliv proto, že by chtěla zničit lidstvo, ale protože se může rozhodnout sice logicky, ale přesto neeticky a v podstatě nesprávně.

A jak reálná je představa, že by se umělá inteligence vymkla z rukou svých tvůrců a rozhodla se třeba z ekologických pohnutek vyhladit lidstvo? V tomto uvažování je důležité slovo „rozhodla“. Protože rozhodnutí je projevem vůle, nikoliv inteligence. Muselo by se tedy jednat o systém, který vládne nejen inteligencí, ale i vůlí a pamětí. V podstatě by se již jednalo o tvora s vlastním vědomím, tedy schopností disponovat svým vlastním „já“, a vztahovat se k „já“ ostatních tvorů. Tuto schopnost mají pouze osoby, v první řadě Božské osoby Nejsvětější Trojice, Otec, Syn a Duch Svátý a jako Boží obraz a podoba i člověk, tedy každý z nás. Mohl by Stvořitel vložit svoji podobu a obraz do systému jedniček a nul, a učinit ho tak osobou? Nevíme, ale co víme jistě, je, že každý Boží obraz je obdarován láskou, soucitem a milosrdenstvím. Nezapomínejme, že jsme Božími obrazy v tomto i budoucím světě.

